

Dosarul nr.2r-215/2019

Prima instanță: Judecătoria Botanica, mun. Chișinău (E. Galușceac)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (M. Guzun, L. Pruteanu, V. Buhnaci)

DECIZIE

05 iunie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Ana Bulbaș,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ion Rusnac, Irinei Țurcan-Rusnac, Iurie Bulbaș și Anei Bulbaș privind încasarea datoriei, deposedarea de bunul ipotecat și evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și,

cererea reconvențională a lui Ion Rusnac împotriva Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de credit,

împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău prin care s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea cu privire la repunerea în termen a cererii de apel și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă în afara termenului legal,

c o n s t a t ă :

La 24 septembrie 2016, Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Rusnac, Irinei Țurcan-Rusnac, Iurie Bulbaș și Anei Bulbaș, solicitând încasarea în mod solidar de la pârâții Ion Rusnac și Irina Țurcanu-Rusnac a datoriei ce reiese din contractul de credit nr. 4973 din 13 decembrie 2012 în mărime de 576 806,64 de lei, inclusiv și din contul bunului ipotecat; deposedarea silită a lui Iurie Bulbaș și Anei Bulbaș în favoarea Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni de încăperea locativă cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 67,6 m.p., situat în XXX, pentru comercializare în scopul stingerii datoriei formate cu evacuarea din acest apartament a pârâților și tuturor persoanelor aflate în acesta și a bunurilor acestora care nu fac parte a contractului de ipotecă, încasarea din contul pîrîților, în mod solidar a cheltuielilor de judecată compuse din suma de 17 304,20 de lei, cu titlu de taxă de stat achitată la depunerea acțiunii și suma de 180 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii pentru eliberarea informației Întreprinderea de Stat „CRIS” Registru”.

Prin încheierea din 20 aprilie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău a fost primită în procedură spre examinare acțiunea reconvențională înaintată de Ion Rusnac împotriva Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni privind declararea nulității contractului de credit.

Prin hotărârea din 28 septembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni, ca întemeiată.

S-a încasat, în mod solidar, de la Ion Rusnac și Irina Țurcanu-Rusnac în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 576 806,64 de lei cu titlu de datorie ce rezultă din contractul de credit nr. 4973 din 13 decembrie 2012, inclusiv și din contul bunului ipotecat.

S-a transmis silit în posesia Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni de la Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș încăperea locativă cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 67,6 m.p., situat în XXX, pentru comercializare în scopul stingerii datoriei formate cu evacuarea din acest apartament a pîrîților și a tuturor persoanelor aflate în acesta și a bunurilor acestora care nu fac parte a contractului de ipotecă.

S-a încasat în mod solidar de la Ion Rusnac, Irina Țurcanu-Rusnac, Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 17304,20 de lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și suma de 180 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii.

S-a încasat în mod solidar de la Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 210 lei cu titlu de cheltuieli pentru publicarea avizului publicitar.

S-a respins acțiunea reconvențională a lui Ion Rusnac împotriva Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de credit, ca fiind prescrisă.

La 04 octombrie 2018 (dată de pe plicul poștal) Ana Bulbaș a expediat prin intermediul serviciului poștal cerere de apel împotriva hotărârii din 28 septembrie 2016 a Judecătorei Botanica, mun.Chișinău.

A solicitat admiterea spre examinare a cererii de apel, repunerea în termen a apelului, scutirea de la plata taxei de stat sau amânarea achitării și casarea hotărârii instanței de fond cu remiterea cauzei la rejudecare.

Prin încheierea din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind neîntemeiată cererea depusă de către apelanta Ana Bulbaș cu privire la repunerea în termen a cererii de apel.

S-a restituit împreună cu toate documentele anexate, cererea de apel depusă de către Ana Bulbaș, împotriva hotărârii Judecătorei Botanica, mun.Chișinău din 28 septembrie 2016, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 05 februarie 2019 Ana Bulbaș a declarat recurs împotriva încheierii din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii prin care s-a respins repunerea în termen a apelului declarat, soluționarea chestiunii în fond prin repunerea în termen a cererii de apel declarată de către Ana Bulbaș și remiterea cauzei în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel, sau în cazul refuzului de admitere a cerinței privind repunerea în termen a cererii de apel remiterea cauzei la rejudecare la faza examinării chestiunii cu privire la repunerea în termen a apelului.

În motivarea recursului a indicat că nu a fost citată personal pentru examinarea cauzei, acest fapt fiind confirmat prin plicurile și citația publică anexate la materialele dosarului (f.d. 54, 59, 68, 73, vol.I).

A menționat că citațiile expediate de către instanța de judecată au fost recepționate de către soțul acesteia, Iurie Bulbaș, ultimul semnând toate avizele de recepție, care însă nu i-a comunicat despre litigiul existent, dorind să evite conflictele în familie.

A aflat despre existența litigiului la 24 septembrie 2018, de la ofițerul de urmărire penală care investighează cauza penală pornită pe faptele lui Rusnac Ion și Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni.

Consideră încheierea din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău ca fiind neîntemeiată și ilegală.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din materialele cauzei rezultă că încheierea instanței de apel a fost pronunțată la 17 ianuarie 2019 și expediată participanților la proces în aceeași zi, însă confirmarea privind recepționarea încheierii recurate lipsește.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen, la 05 februarie 2019.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Verificând legalitatea încheierii contestate, în limitele indicate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

În conformitate cu art. 113 Cod de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Din actele cauzei s-a stabilit că, la 28 septembrie 2016 a fost pronunțat dispozitivul hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni, ca întemeiată.

S-a încasat în mod solidar de la Ion Rusnac și Irina Țurcanu-Rusnac în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 576 806,64 de lei cu titlu de datorie ce rezultă din contractul de credit nr. 4973 din 13 decembrie 2012, inclusiv și din contul bunului ipotecat.

S-a transmis silit în posesia Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni de la Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș încăperea locativă cu numărul cadastral XXX, cu suprafața de 67,6 m.p., situat în XXX, pentru comercializare în scopul stingerii datoriei formate cu evacuarea din acest apartament a pîrîților și a tuturor persoanelor aflate în acesta și a bunurilor acestora care nu fac parte a contractului de ipotecă.

S-a încasat în mod solidar de la Ion Rusnac, Irina Țurcanu-Rusnac, Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 17304,20 de lei cu titlu de taxa de stat achitată la depunerea acțiunii și suma de 180 de lei cu titlu de cheltuieli de judecare a pricinii.

S-a încasat în mod solidar de la Iurie Bulbaș și Ana Bulbaș în beneficiul Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni suma de 210 lei cu titlu de cheltuieli pentru publicarea avizului publicitar.

S-a respins acțiunea reconvențională a lui Ion Rusnac împotriva Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de credit, ca fiind prescrisă.

La 29 septembrie 2016 copia dispozitivului hotărîrii a fost expediată în adresa Anei Bulbaș, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele cauzei (f.d. 147).

Așa fiind, termenul de declarare a apelului a început să curgă de la 29 septembrie 2016, ziua imediat următoare datei cînd a fost pronunțat dispozitivul hotărîrii primei instanțe, avînd în vedere că ziua survenirii evenimentului nu se ia în considerare la calcularea termenului și, a expirat la data de 28 octombrie 2016, aceasta fiind ultima zi de depunere a apelului.

Contrar normelor procedurale enunțate mai sus, cererea de apel împotriva hotărîrii primei instanțe a fost expediată de Ana Bulbaș abia la 04 octombrie 2018 (data de pe plicul poștal), respectiv cu încălcarea termenului prevăzut de art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Ana Bulbaș odată cu depunerea apelului împotriva hotărîrii primei instanțe nu a prezentat careva probe în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege, limitîndu-se doar la menționarea formală că nu a fost înștiințată de către instanța de fond despre examinarea cauzei, nu a semnat și nici nu a primit citație.

Potrivit art. 116 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Cererea de repunere în termen se depune la instanța judecătorească care efectuează actul de procedură și se examinează în ședință de judecată. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică soluționarea repunerii în termen.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost

îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Colegiul cercetând materialele dosarului, remarcă că pârâta Ana Bulbaș a fost citată legal, prin intermediul citării publice în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.13-19 (5446-5452) din 22 ianuarie 2016 (f.d. 73, vol.I). Mai mult, la materialele dosarului fiind prezentă și dovada citării legale prin intermediul avizul poștal, recepționat și semnat la 04 martie 2016, fiind astfel înștiințată pentru ședința de judecată din 17 martie 2016, ora 12.00 (f.d. 79, vol.I).

La 28 septembrie 2016 Judecătoria Botanica, mun. Chișinău a pronunțat dispozitivul hotărârii pe marginea litigiului și l-a expediat în adresa pârâtei Ana Bulbaș, însă avizul de recepție nu a revenit în adresa instanței.

Astfel având cunoștință despre examinarea cauzei civile inițiate la cererea Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni, recurenta urma să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007), de a-și proteja dreptul de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt ignorat de acesta și care în consecință a generat omiterea neîntemeiată a termenului prescris la depunerea apelului or, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ca urmare a expirării termenului de atac incontestabil ar leza principiul securității raporturilor juridice.

Colegiul menționează că nu poate fi reținut argumentul recurente, precum că nu a cunoscut despre existența litigiului, așa cum soțul acesteia a recepționat toate citațiile și scrisorile instanței de judecată or, cererea de chemare în judecată, actele de procedură, cât și citațiile pentru ședințele judiciare, au fost înmânate soțului ei Iurie Bulbaș, fapt confirmat prin avizele de recepție anexate la materialele cauzei (f.d. 54, 59, 68), precum și însăși de recurentă. Prin urmare, Iurie Bulbaș, soțul recurente, locuiește în casa în care Ana Bulbaș are domiciliu, primul urmând să o înștiințeze pe soția sa Ana Bulbaș despre citațiile care au fost expediate de către prima instanță și recepționată de către acesta.

Astfel, în conformitate cu prevederilor art.105 alin. (1), (6) Cod de procedură civilă, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Dacă nu îl va găsi pe destinatar la domiciliu sau la locul de muncă, persoana împuternicită să înmâneze citația sau înștiințarea o va înmâna unuia dintre membrii adulți ai familiei care locuiește împreună cu destinatarul și care și-a dat acordul să o primească, iar în lipsa acestora, o va remite organizației de exploatare a locuințelor, primăriei satului (comunei) ori administrației de la locul lui de muncă. Persoana care a primit citația sau înștiințarea este obligată să indice pe cotor numele și raporturile sale de rudenie cu destinatarul sau funcția sa. Totodată, ea este obligată să o înmâneze destinatarului cât mai curînd posibil.

Conform art.102 alin.(1), (4¹) Cod de procedură civilă, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

Participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Colegiul menționează că, art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, nu condiționează termenul de 30 de zile de declarare a apelului din data aducerii la cunoștință a dispozitivului hotărârii, dar din data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Totodată, recurenta nu a prezentat careva probe cu privire la data la care a aflat despre litigiu și probe despre data accesării portalului informațional al instanței de judecată.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Cod de procedură civilă, participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Astfel, Colegiul reține că recurenta în cazul dat nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului de acces la justiție, în condițiile cînd personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

Instanța de apel întemeiat a conchis asupra necesității respingerii cerinței de repunere în termen a cererii de apel, în cazul în care nu au fost prezentate motive întemeiate pentru repunerea în termen, cât și probe în acest sens.

Soluția de respingere a cererii de repunere în termen este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, avînd în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și în așa mod ar implica încălcarea principiului securității raporturilor juridice.

În hotărârea CtEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova, Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Curtea a admis că revine în primul rînd instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termen de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. În toate cazurile, instanțele interne ar trebui să verifice dacă motivele de repunere în termen ar putea justifica o ingerință în principiul autorității de lucru judecat.

Prin urmare, Colegiul consideră că instanța de apel întemeiat a emis încheierea din 17 ianuarie 2019, deoarece apelanta nu și-a exercitat fără motive întemeiate

drepturile sale procedurale timp de aproximativ 2 ani, iar în consecință Curtea de Apel Chișinău a curmat în mod legal orice abuz din partea acesteia.

În susținerea celor relatate, Colegiul consideră necesar a fi reținute și prevederile art. 10 alin. (1)-(3) Cod de procedură civilă, care statuează că, sancțiunile procedurale sînt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Efectuarea necorespunzătoare a actelor de procedură va fi invocată, în fiecare caz de comitere a încălcării legii, de către judecător sau de participantul care are interes să o invoce.

Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în dependență de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Reieșind din cele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele indicate de recurentă sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Ana Bulbaș.

Se menține încheierea din 17 ianuarie 2019 a Curții de Apel Chișinău în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni împotriva lui Ion Rusnac, Irinei Țurcan-Rusnac, Iurie Bulbaș și Anei Bulbaș privind încasarea datoriei, deposedarea de bunul ipotecat și evacuarea fără acordarea altui spațiu locativ și, cererea reconvențională a lui Ion Rusnac împotriva Băncii Comerciale „Eximbank-Gruppo Veneto Banca” Societate pe Acțiuni cu privire la declararea nulității contractului de credit.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh